

5.16 HUDEBNÍ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět Hudební výchova je vyučován ve všech ročnících 1. i 2. stupně s časovou dotací 1 hodina týdně.

Hudební výchova vede žáky prostřednictvím vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových činností k porozumění hudebnímu umění, k aktivnímu vnímání hudby i zpěvu. Tyto činnosti se v hodinách vzájemně prolínají, čímž pomáhají rozvíjet celkovou hudebnost žáka, jeho hudební schopnosti a dovednosti sluchové, rytmické, pěvecké, intonační, instrumentální, hudebně pohybové, hudebně tvořivé a poslechové. Žáci se také seznamují se základními poznatky z hudební teorie a získávají vhled do oblasti dějin hudby, prostřednictvím kterého se seznamují s českou hudební kulturou i hudební kulturou jiných národů. Hudební výchova přispívá ke kultivovanosti osobnosti žáka, umožňuje uplatnění jeho tvořivých schopností a zprostředkovává mu umělecké zážitky. Naplňuje přirozenou potřebu projevit se, působí na estetické vnímání a prožívání, podporuje psychický vývoj žáků a jejich duševní pohodu. Získané dovednosti se mohou stát součástí každodenního života v podobě náplně volnočasových aktivit.

Předmět hudební výchova svým rehabilitačním a relaxačním charakterem vychází ze vzdělávací oblasti **Umění a kultura**. Je tvořen následujícími tématy vzdělávacích oborů a tematickými okruhy průřezových témat:

- vzdělávací obor **Hudební výchova** - vokální, instrumentální, poslechové a hudebně pohybové činnosti
- průřezové téma **Osobnostní a sociální výchova** - Rozvoj poznávacích schopností, Sebepoznání a sebepojetí, Psychohygiena, Kreativita, Komunikace, Spolupráce a soutěživost
- průřezové téma **Multikulturní výchova** – Kulturní rozdíly, Multikulturalita
- průřezové téma **Mediální výchova** – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, Tvorba mediálního sdělení

Výuka probíhá převážně formou praktických hudebně pohybových a poslechových aktivit ve třídě nebo v odborné učebně – hudebně, realizována je i mimo školu návštěvou hudebních pořadů (koncertů), muzeí. Při výuce je vedle rytmických a melodických nástrojů (Orffův instrumentář, xylofony, metalofony, ozvučné válce, zobcové flétny, klavír, keyboard, kytary...) využívána multimediální technika, výukové programy pro PC, interaktivní tabule, internet.

Významné místo ve výuce Hudební výchovy zaujímá již tradiční účast reprezentantů školy na soutěžních či přehlídkových akcích s regionální působností, které mají ve fázi přípravy charakter celoškolských projektů, příprava na školní i mimoškolské hudební vystoupení a na Závěrečnou školní akademii.

Výchovné a vzdělávací postupy uplatňované ve vyučovacím předmětu, které směřují k utváření klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- zprostředkováváme žákům pohled na umění a kulturu jako způsob poznávání světa
- rozvíjíme tvořivost žáků aktivním osvojováním hudebních aktivit, seznamujeme je se základními návyky a dovednostmi při jednotlivých hudebních činnostech
- seznamujeme žáky s obecně používanými hudebními pojmy, termíny, značkami a symboly

Kompetence k řešení problémů

- zadáváme úkoly s možností improvizace
- citlivým přístupem pomáháme žákovi překonat případné neúspěchy při hudebních aktivitách a podporujeme ho v dalších pokusech
- vedeme žáky ke kritickému myšlení při posuzování uměleckého díla i vlastního hudebního projevu

Kompetence komunikativní

- pracujeme s textem písní, nacvičujeme čtení textu s porozuměním, vysvětlujeme archaismy a neznámá slova
- rozvíjíme neverbální komunikaci při činnostech, kdy žák reaguje na hudbu pohybem - vyjádření metra, tempa, dynamiky, nálady
- otevíráme před žáky možnost přistupovat k umění a kultuře jako ke způsobu dorozumívání

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky k respektování pravidel práce v týmu při skupinových hudebních činnostech a k pochopení vlastního přínosu pro kvalitu hudebního projevu
- posilujeme sebevědomí žáků a umožňujeme jim zažít úspěch při respektování a zohledňování individuálních možností
- podporujeme vzájemnou ohleduplnost, netolerujeme projevy zesměšňování a despektu vůči méně hudebně zdatným spolužákům
- vytváříme podmínky pro vzájemné pozorné naslouchání

Kompetence občanské

- seznamujeme žáky s výraznými hudebními díly a s jejich autory
- zařazováním písní jiných národů, kultur a ukázek tvorby světových autorů vedeme žáky ke vstřícnému postoji k multikulturalitě světa
- vzbuzujeme a podporujeme zájem o kulturní dění ve společnosti
- v rámci návštěv hudebních pořadů, besed, veřejných vystoupení žáků učíme žáky dodržovat společenské normy a pravidla chování

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k osvojování hudebních a pohybových dovedností – využívání jednoduchých nástrojů, základní taneční pohyby, kroky
- dbáme na dodržování zásad bezpečnosti, ochrany zdraví a hlasové hygieny

Kompetence digitální

- vedeme žáky k aktivnímu a smysluplnému využívání elektronických hudebních nástrojů, digitálních aplikací i dostupných programů jako nástrojů pro reprodukční, produkční i vlastní tvůrčí počiny
- motivujeme žáky k zaznamenávání, snímání a přenosu i prezentaci hudby a hudebních i zvukových projektů prostřednictvím digitálních technologií, případně k uplatnění digitálních technologií jako nástroje sebeprezentace v rámci vlastních audiovizuálních projektů
- vedeme žáky k vyhledávání a sdílení inspiračních zdrojů, uměleckých děl i běžné produkce s respektem k autorství a autorským právům